

SINT-MARTENS-LATEM

EDGAR GEVAERT: ECOLOOG, WERELDBURGER, MECENAS, AUTEUR, SCHILDER EN COMPONIST

De bossen van Gevaert laten bij menig inwoner van Sint-Martens-Latem en zeker bij de oudere inwoners, een belletje rinkelen. Kunstschilder en wereldburger Edgar Gevaert stichtte er een gezin samen met Marie Minne, dochter van de beeldhouwer George Minne. Later ontstaat op het domein Gevaert-Minne de mythische "Vrijstaat Latem", in de volksmond en de media met het cachet "Commune van Sint-Martens-Latem" beladen. Aan de overkant van de dreef rijst uit het niets de imposante Lima-fabriek. Deze plaats vormde duidelijk een inspirerende voedingsbodem.

Het gezin Gevaert-Minne met 9 van hun 11 kinderen. © Albert Haelemeersch

HET GEZIN GEVAERT-MINNE

In 1914 werd Edgar Gevaert opgeroepen om ten strijde te trekken aan het front, maar als zoon van een Oudenaardse industrieel kon hij vrijgekocht worden door zijn vader. Edgar vervoegde zijn regiment echter toch uit solidariteit. Hij raakte al snel gewond en werd naar Wales gezonden om er te herstellen van zijn verwondingen. Daar ontmoette hij zijn toekomstige schoonvader George Minne en enkele Latemse kunstenaars als Valerius De Saedeleer en Gustave van de Woestyne.

Aangetrokken door het idyllische landschap aan de Leie vestigden Edgar Gevaert en zijn vrouw Marie Minne zich in Sint-Martens-Latem aan de Kapitteldreef.

Hij bouwde er een zelfontworpen huis en stichtte er met zijn vrouw een gezin van elf kinderen.

Aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog werd de familie Gevaert gedwongen te vluchten naar Frankrijk. Ze liepen het gevaar opgepakt te worden door het Duitse leger wegens de antifascistische

Omer Gevaert, broer van Pierre en genoemd naar zijn grootvader, industrieel Omer Gevaert, ontfermde zich over de productie van de wereldvermaarde zuurdesembroden. © Albert Haelemeersch

geschriften van Edgar Gevaert. In de bossen van Zuid-Frankrijk kon het gezin vier jaar lang overleven door houtskool te verkopen en te leven van wat de natuur hen bood. Zo slaagden ze erin om te ontkomen aan de nazi-spionnen.

Terug in Latem is Edgar Gevaert zodanig ontgoocheld in de oorlog en het falen van de wereldvrede dat hij zich engageert in de internationale beweging voor een wereldregering als alternatief voor de Verenigde Naties. Hij beschouwde zichzelf als een echte wereldburger en ontmoette in die optiek grote namen zoals Albert Einstein, l'Abbé Pierre en Thomas Mann. Samen met een aantal van zijn kinderen gaf hij het tijdschrift "Parlement" uit ter verspreiding van het pacifistische gedachtegoed. Hij stelde zich zelfs kandidaat voor de verkiezing van 1954 en 1958 met Partij Universele Volk, maar haalde onvoldoende stemmen om verkozen te worden.

BIOLOGISCHE VOEDING EN MACROBIOTIEK

Ondertussen nodigt Edgar Gevaert vrienden van overal ter wereld uit en wordt het ouderlijke huis een plaats waar men in alle vrijheid kan discussiëren over verschillende onderwerpen. Het is in die context dat de Japanner George Ohsawa naar Sint-Martens-Latem komt en de familie overtuigt om macrobiotisch te gaan eten. Ohsawa zei dat je eerst vrede in eigen lichaam moet bereiken voordat je de wereldvrede kon nastreven. Dit kon je, naar de leer van Ohsawa, enkel bekomen door macrobiotisch te eten en een evenwicht te vinden tussen yin en yang. De familie Gevaert verkeerde toen in niet zo'n goede gezondheid en geloofde dat ze hier van verlost kon worden door een biologisch en plantaardig dieet toe te passen dat gebaseerd was op graansoorten. De familie begon allerlei Japanse producten te importeren en te produceren in het ouderlijke huis en het duurde niet lang voor vrienden en kennissen ook overtuigd werden van de leer van de macrobiotiek. Op deze manier ontstond in 1957 Lima als producent van biologische en natuurvoeding. Het bedrijf zou onder leiding van Pierre Gevaert een leidende rol spelen bij de verspreiding van biologische en macrobiotische voeding in België en Europa. De familie

Prinses Paola op bezoek in de fabriek, 24 juni 1982. © LIMA

13-23 NOVEMBER: WEEK VAN DE SMAAK

NAZARETH

De bibliotheek, het Rode-Kruisopvangcentrum voor asielzoekers in Astene en het Sociaal Huis in Nazareth organiseren op 21 november de 10e editie van de Culinaire filmavond. Die vindt plaats in cc De Zwaan, Dorp 1, Nazareth, om 19 uur
Info en reservatie: Bibliotheek Nazareth, 09 382 82 92, bibliotheek@nazareth.be

DEINZE 20 NOVEMBER SMAAKBOOT

De Smaakboot meet op 20 november aan bij het Sint Poppoplein. Daarop toveren 11 chefs vanuit de kombuis een heerlijke lunch met Vlaamse vis op tafel. Ook dit jaar kan je een plekje aan boord versieren dankzij publiekswedstrijden.

EEN BIJZONDER VERHAAL OVER WILDE KRUIDEN

Anja Blondeel, herboriste en gezondheidsterapeute, vertelt je het verhaal van de wilde kruiden en wat ze kunnen betekenen op culinair en geneeskundig gebied. Ook het ijverige bijtje

wordt in het verhaal betrokken, aangezien dit kleine beestje inderdaad heel wat invloed heeft. Door de bestuiving zorgt zij immers voor het voortbestaan van veel planten. Maar ook hun productiviteit wordt erg gesmaakt.

Brielmeersen
Toegang: 4 euro (reserveren verplicht)
Info en reservatie: Dienst Cultuur & Evenementen, 09 381 95 14, cultuur@deinze.be

LANG LEVE DE OOGST!

Hoe kan je groenten en fruit langer bewaren? Wat is het verschil tussen steriliseren en pasteuriseren, pekelen en zouten, innmaken met zoet of zuur, en hoe doe je het? Hoe lang kun je een zelf ingemaakte oogst bewaren? Eindelijk kom je het allemaal te weten en weet je het allemaal te doen!

De Wassende Maan vzw, Beekstraat 35, 9800 Astene, om 19 uur

Toegang: 5 euro (reserveren verplicht)
Info en reservatie: 09 386 82 14, helga@dewassendemaan.be, www.dewassendemaan.be

Gevaert drukt zo een onuitwisbare stempel op de betekenis van gezonde voeding. Rijstwafels, muesli en het specifieke zuurdesembrood worden de drie topproducten die overal bekend raken en voor een ommezwaai zorgen in eet- en levensgewoonten.

Deze vernieuwing in de voedingsleer had zelfs zo'n aantrekkingskracht dat ook onze toenmalige prinses en latere koningin Paola samen met prinses Astrid het LIMA-bedrijf een bezoekje bracht. Ook koning Albert II kwam er af en toe incognito om zijn brood op te halen met zijn zware motorfiets. Alle kinderen van het gezin Gevaert hadden al heel vroeg geleerd groenten te kweken zonder kunstmest te moeten gebruiken. Als kind kregen ze elk een stukje grond op het domein waar hun vader hen leerde hoe ze op een biologische manier gewassen konden telen. Edgar Gevaert maakte nog de begindagen van LIMA mee, maar zijn kinderen vonden hem op 16 juli 1965 levenloos in zijn moestuin, waar hij vredig gestorven was.

DE COMMUNE VAN SINT-MARTENS-LATEM

We zijn ondertussen terechtgekomen in het flowerpower-tijdperk en Marc Gevaert (zoon van Edgar) trekt met een aantal vrienden, waaronder Walter De Buck, naar India in een Volkswagen minibusje. Terug in Latem stichten ze de commune op het familiedomein. "World People Service" verwerft al snel internationale bekendheid en mensen uit binnen- en buitenland komen erop af. Het restaurant 'De Warande' was de *place to be* voor wie toen vegetarisch wilde eten in Gent en omstreken. Op zondagmiddag waren er altijd concerten waar veel volk op af kwam en waar heel wat jonge en minder jonge musici zich konden uitleven of ontplooiën.

In "The Grain Shop" kon men allerlei natuurvoeding kopen. De zogenaamde commune bleef ook nog lang na de hippieperiode bestaan.

SINT-MARTENS-LATEM

14 EN 21 NOVEMBER DE FAMILIE GEVAERT ALS PIONIEREN VAN BIOLOGISCHE EN NATUURVOEDING IN BELGIË

Cultuurdienst Sint-Martens-Latem, Den Laetemschen Vriendenkring, AMSAB en Erfgoedcel Leie Schelde organiseren 2 lezingen over het ontstaan van de macrobiotische levenswijze in Sint-Martens-Latem. Niemand minder dan Pierre Gevaert komt hiervoor uit Frankrijk om in de voormalige schaaapstal van het Museum Gevaert-Minne zijn verhaal te doen. Op vrijdag 14/11 en 21/11, Edgard Gevaertdreef, Sint-Martens-Latem, vanaf 19.30 uur. Let op: de plaatsen zijn beperkt! Meer info via de website van POLS, Week van de Smaak of Uit in Vlaanderen.

Toegang: 3 euro (reserveren verplicht)
Info en reservatie: 09 386 78 86, jolien.verroeye@egcleieshelde.be

Dit is slechts een greep uit het aanbod. Meer vind je op

www.weekvandesmaak.be

Het gebouw werd in 1995 noodgedwongen verkocht aan de familie Hoste en men ging in dezelfde geest verder, zij het met een 'gemengde' kaart en een totaal ander publiek. De "Verborgene Droom" bleef echter een oord voor biologische producten en kreeg zowel een vegetarische als Franse keuken gerund door Bernard Hoste. Ook het winkeltje bleef nog volop draaien. Het gebouw bleef een trefpunt maar met een totaal nieuw publiek. Daar had het groot terras met kinderspeeltuin mee te maken. Toen er klachten kwamen wegens verkeers- en geluidsoverlast werd de vergunning ingetrokken en werd het... 'een verloren droom'. Toen Marc Gevaert in 2001 overleed, was ook de ziel van zijn levenswerk uitgedoofd en werd het sfeervolle gebouw met de grond gelijk gemaakt. Een overheerlijke periode behoorde tot een nostalgisch verleden.

Maar zowel de "Commune" als de fabriek voor natuurvoeding, waar tientallen Latemnaars en mensen uit de omliggende dorpen werk vonden, tonen aan dat de kinderen Gevaert allemaal de drang voelden om het levenswerk van hun vader verder te zetten. Ze zetten zich elk op hun eigen manier in voor een betere wereld.

OPROEP

Voor een publicatie over dit onderwerp zijn de auteurs Tineke Beyen en Albert Haelemeersch nog op zoek naar getuigenissen en beeldmateriaal. Wie nog materiaal heeft of verhalen kent, mag steeds contact opnemen met de erfgoedcel via jolien.verroeye@egcleieshelde.be of 09 386 78 86.